

Guia docent

804321 - HDA-A - Història de l'Art

Última modificació: 18/05/2026

Unitat responsable: Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia
Unitat que imparteix: 804 - CITM - Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia.

Titulació: GRAU EN DISSENY, ANIMACIÓ I ART DIGITAL (Pla 2017). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2026 **Crèdits ECTS:** 6.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: Gracia Valladares, Marta
Gines Bataller, Laura

Altres: Gracia Valladares, Marta

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

Transversals:

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

METODOLOGIES DOCENTS

Les sessions de classe de dues hores es divideixen, en general, en quatre franges d'activitat:

1. Resolució de dubtes respecte als exercicis proposats en la sessió anterior.
2. Explicació i defensa dels exercicis resolts.
3. Adquisició de nous coneixements.
4. Explicació del proper exercici i materials complementaris.
5. Realització de l'exercici

Aquestes franges d'activitat es modulen en funció de la complexitat dels exercicis i els continguts corresponents.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

1. Identificar els principals conceptes estètics i les seves aplicacions socials al llarg de la història de la cultura i de l'art.
2. Mostrar coneixement i saber temporalitzar l'evolució de l'estètica realista, expressionista y de l'abstracció, i mostrar capacitat per analitzar i aplicar aquests coneixements en la investigació i en l'ensenyament de l'art digital.
3. Ser capaç d'establir la relació de l'art, amb la tecnologia i la ciència, des de la fotografia i la cinematografia a l'art electrònic i digital.
4. Mostrar capacitat d'analitzar els canvis estètics a partir de l'evolució de les eines i dels processos de treball associats a elles.
5. Mostrar capacitat per identificar els principals moviments artístics, la seva interrelació i capacitat de comprendre i aplicar la multiculturalitat en l'àmbit digital.
6. Mostrar capacitat d'analitzar l'evolució de la museografia com a conservació del patrimoni artístic i capacitat d'innovar en la divulgació de la història de l'art i del patrimoni cultural amb eines digitals i plataformes mòbils.
7. Mostrar comprensió lectora suficient en la lectura de documents escrits en anglès, vinculats a la matèria, tals com apunts, articles científics, articles de divulgació, pàgines web, etc.
8. Com citar fonts documentals en la història de l'art.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup mitjà	18,0	12.00
Hores activitats dirigides	12,0	8.00
Hores grup gran	30,0	20.00
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Tema 1. Història de l'Art Antic a l'Art Modern

Descripció:

Introducció. Cap a una definició d'art i artista

1.1 Màgia i fetitxe: art primitiu

1.2. Cultura i civilització: Sumèria i Egipte

1.3. Cànon de Bellesa: Grècia

1.4. Política i poder: Roma

1.5. La Religió: L'Edat Mitjana

1.6. L'artista: el Renaixement

1.7 Ciència i racionalisme: el Barroc i el Neoclàssic

Activitats vinculades:

Exercicis proposats en la Pràctica 1

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 14h

Aprenentatge autònom: 21h

Tema 2. Història de l'Art Modern a l'Art Contemporani

Descripció:

2.1 La Natura: Realisme, Romanticisme i Simbolisme

2.2 La Dona: Impressionisme

2.3 Trencar amb tot: Avantguardes I

2.4 Trencar amb tot: Avantguardes II

Activitats vinculades:

Exercicis proposats en la Pràctica 1

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 35h

Grup gran/Teoria: 14h

Aprenentatge autònom: 21h

TEMA 3. CULTURA VISUAL

Descripció:

- 3.1. Què és la cultura visual: què ens diuen les imatges sobre les cultures en que es produeixen?
- 3.2. La imatge en l'època de la reproductibilitat tècnica. Anàlisi social de la imatge.
- 3.3. Les formes simbòliques de la imatge. Anàlisi iconològica.
- 3.4. La imatge en la societat del consum, de l'espectacle i el simulacre. Anàlisi semiòtica de la imatge.
- 3.5. La imatge colonial. Anàlisi del discurs de la imatge.

Objectius específics:

Adquirir eines per analitzar les imatges i els contextos culturals en els que es produeixen, reben i circulen des d'una perspectiva crítica i emprant diferents aproximacions metodològiques.

Activitats vinculades:

- Exercicis pràctics a classe obligatoris, no avaluables.
- Pràctica individual d'anàlisi crítica d'una imatge (P03).

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

03 TLG. TERCERA LENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 0h 42m

Grup gran/Teoria: 0h 22m

Aprenentatge autònom: 0h 20m

TEMA 4. MUSEUS, CENTRES D'ARTS I ESPAIS PER A LA PRODUCCIÓ I RECERCA ARTÍSTICA

Descripció:

4.1. El museu com a acte d'interpretació. Mining the Museum de Fred Wilson (1991). Visita al Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona).

4.2. El centres d'art i la pràctica curatorial: visita al centre d'arts Santa Mònica (Barcelona).

4.3. Produir recerca artística i transdisciplinar: visita al centre de recerca i producció artística, Hangar (Barcelona).

Objectius específics:

Conèixer el rol de diferents institucions i agents professionals actius en la producció de l'art i la cultura contemporània.

Activitats vinculades:

- Pràctica en grup d'anàlisi crítica d'una exposició.
- Visites a un museu, un centre d'art i un espai de recerca i producció artística.

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 0h 28m

Grup gran/Teoria: 0h 06m

Aprenentatge autònom: 0h 22m

ACTIVITATS

P01 Pràctica en grup d'anàlisi crítica i historiogràfica d'un autor

Descripció:

La pràctica consisteix en la realització d'un conjunt d'exercicis iniciats a classe que es completaran per a realitzar un projecte basat en la cerca d'imatges, la documentació d'aquestes i el seu anàlisi en profunditat, a partir de les indicacions donades pel professorat a classe.

Objectius específics:

1. Cerca de documentació iconogràfica
2. Descripció dels elements bàsics de la construcció d'una imatge
3. Lectura i anàlisi crítica de la imatge
4. Anàlisi del context històrico-estètic de l'obra i de l'artista
5. Anàlisi històric d'un autor
6. Descripció de les referències consultades segons la normativa UPC
7. Creació d'una obra audiovisual

Material:

Guió de pràctiques P01 (disponible en l'apartat Materials de l'assignatura al Campus CITM)

Lliurament:

Lliurament a través del Campus virtual Atenea

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 37h 30m

Grup gran/Teoria: 37h 30m

P03 Pràctica individual d'anàlisi crítica d'una imatge.

Descripció:

Analitzar una imatge tot tenint en compte les diferents perspectives metodològiques estudiades a classe.

Objectius específics:

- Posar en pràctica i consolidar individualment els coneixements adquirits a classe i ampliar-los amb tasques de recerca, anàlisi i reflexió autònomes.
- Adquirir eines per analitzar les imatges i els contextos culturals en els que es produeixen, reben i circulen des d'una perspectiva crítica i emprant diferents aproximacions metodològiques.

Material:

Guió de pràctica disponible en l'apartat Materials de l'assignatura al Campus CITM.

Lliurament:

Lliurament a través del Campus CITM.

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 17h 30m

Activitats dirigides: 17h 30m

P04 Pràctica en grup d'anàlisi crítica d'una exposició.

Descripció:

- Tasca 1: visitar una exposició i fer una reflexió sobre el discurs expositiu i com aquest es desplega en l'espai.
- Tasca 2: fer una proposta alternativa de l'exposició a partir de la reagrupació de les seves peces de manera que aquestes adquireixin altres significats crítics, tal i com va fer Fred Wilson a la seva instal·lació Mining the Museum (1991) amb la col·lecció de la Maryland Historical Society.

Objectius específics:

- Practicar l'anàlisi crítica del discurs aplicada als dispositius expositius estudiada a classe.
- Adquirir eines d'anàlisi crítica del discurs aplicada als dispositius expositius.

Material:

Guió de pràctica disponible en l'apartat Materials de l'assignatura al Campus CITM.

Lliurament:

Lliurament a través del Campus CITM.

Competències relacionades:

CEAAD 1. Analitzar la història i evolució de l'art digital i identificar els diferents estils i períodes dels valors estètics i culturals de la societat.

06 URI. ÚS SOLVENT DELS RECURSOS D'INFORMACIÓ: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.

02 SCS. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.

03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

07 AAT. APRENENTATGE AUTÒNOM: Detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.

Dedicació: 20h

Activitats dirigides: 20h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

ACTIVITATS, PROJECTES I EXÀMENS TEMES 1 I 2 (50%)

- Pràctiques: 22%

Pràctica en grup d'anàlisi crítica d'un autor: 22%

- Exàmens: 23%

Examen parcial: 11%

Examen final: 12%

- Pràctiques no avaluables, participació i actitud d'aprenentatge: 5%

ACTIVITATS, PROJECTES I EXÀMENS TEMES 3 I 4 (50%)

- Pràctiques: 25%

Pràctica individual d'anàlisi crítica d'una imatge: 14%

Pràctica en grup d'anàlisi crítica d'una exposició: 11%

- Examen: 20%

Comentari crític de dos textos de lectura obligatòria.

- Pràctiques no avaluables, participació i actitud d'aprenentatge: 5%

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

L'avaluació de les pràctiques no comporta només la resolució dels exercicis proposats i els projectes, sinó també la defensa que es faci dels resultats quan l'/la alumne sigui requerit per això a l'inici de les classes.

Qualsevol incidència que no permeti resoldre les pràctiques en el termini indicat serà comunicat al professor corresponent mitjançant missatge pel Campus Virtual; amb posterioritat a aquesta comunicació, es resoldrà la pertinència o no de qualsevol causa que motivin la no presentació de l'exercici i s'establiran les alternatives per a completar l'avaluació si les causes són justificades. També es consideraran justificades les causes de no presentació d'exercicis que siguin comunicades al professorat pel Cap d'Estudis.

Exàmens:

Els exàmens es realitzaran mitjançant document electrònic que l'/la alumne ha de completar.

Les preguntes i problemes proposats en els exàmens fan referència tant al contingut teòric de l'assignatura com als exercicis resolts en les diferents pràctiques. Al marge de cada pregunta o problema consta la contribució en punts a la nota total de l'examen.

Les revisions i/o reclamacions respecte dels exàmens es realitzaran exclusivament en les dates i horaris establerts en el Calendari Acadèmic.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Parker, Rozsika ; Pollock, Griseld. Maestras antiguas: mujeres, arte e ideología. Madrid: Ediciones Akal, 2021. ISBN 978-84-460-5031-5.
- Gombrich, E. H; Santos Torroella, Rafael. La Historia del arte . 16ª. London ; New York : Phaidon Press Limited, 2008. ISBN 9780714898704.
- Bornay, Erika. Las hijas de Lilith. Madrid: Ediciones Cátedra, 2020. ISBN 978-84-376-4134-8.
- Vasari, Giorgio. Las Vidas: de los más excelentes arquitectos, pintores y escultores italianos desde Cimabue a nuestros tiempos. libro. 2ª ed.. Madrid: Ediciones Cátedra, 2019. ISBN 978-84-376-4035-8.
- Higgs, John. Historia alternativa del siglo XX: más extraño de lo que cabe imaginar. Madrid: Taurus, 2015. ISBN 9788430617432.
- Gompertz, Will. ¿Qué estás mirando?: 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos. Madrid: Taurus, 2020. ISBN 9788430601257.
- Shiner, Larry. La invención del Arte: una historia cultural.. Madrid: Paidós Ibérica, 2014.
- Alsina, P.. Art, Ciència i Tecnologia. Barcelona: UOC, 2007.
- Acaso, Maria. El lenguaje visual. Barcelona: Paidós, 2009.
- "¿Qué es la cultura visual?". Mirzoeff, Nicholas. Una Introducción a la cultura visual. Barcelona: Paidós, 2003. pp.17-61.
- Rose, G.. Metodologías visuales. Una introducción a la investigación con materiales visuales. Murcia: Cendeac, 2019.
- "Introducción. Cómo ver el mundo. Una nueva introducción a la cultura visual. ". Mirzoeff, Nicholas. Como ver el mundo. Una nueva introducción a la cultura visual. Barcelona: Paidós, 2016. pp.11-33.
- AAVV. Imatges, Un Domini Públic. Soy Cámara, el Programa del CCCB. Barcelona: CCCB, 2020.
- Nochlin, Linda. Situar en la Historia. Mujeres, Arte y sociedad. Madrid: Akal, 2020.
- Freeland, Cynthia. Pero ¿esto es arte?. Madrid: Cátedra, 2001.
- Stokstad, Marilyn; Cothren, Michael W.. Art History. New Jersey: Pearson Education, 2005.

RECURSOS

Altres recursos:

The British Museum online <https://www.britishmuseum.org/collection/collection-online/guide> />Tate Gallery <https://www.tate.org.uk/> />Museo Nacional de El Prado <https://www.museodelprado.es/> />Washington National Gallery of Art <https://www.nga.gov/> />Rijksmuseum, Amsterdam <https://www.rijksmuseum.nl/en/rijksstudio>